

TAMPEREEN
YLIOPISTO

TIETEELLINEN JATKOKOULUTUS
OPINTO-OPAS

YHTEISKUNTATIETEIDEN TIEDEKUNTA

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	2
1.1	Tohtoriopintojen tavoitteet	3
2.	Tohtoriopintoihin hakeminen	3
2.1	Kelpoisuusehdot ja valintaperusteet tohtoriopintoihin	3
2.2	Opinto-oikeuden hakeminen tohtoriopintoihin	5
2.3	Yhden paikan säännös, opiskelupaikan vastaanottaminen ja ilmoittautuminen	6
2.4	Ohjaajat ja oppiala	7
2.5	Seurantaryhmä	7
2.6	Tutkimus- ja henkilökohtainen opintosuunnitelma	8
2.7	Ohjaussuunnitelma ja ohjaussopimus	8
3.	Tohtoriopintojen suorittaminen ja väitöskirjan tekeminen	9
3.1	Tohtoriopintojen opetussuunnitelmat: rakenne ja sisältö	9
3.2	Terveystieteiden, lääketieteen ja kansainvälisen epidemiologian ja kansanterveyden (IPPE) tohtoriohjelmien opetussuunnitelmat	9
3.3	Filosofian, historian, psykologian ja logopedian sekä yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelmien opetussuunnitelmat	10
3.4	Opintojen rekisteröinti	14
3.5	Opintojen raportointi ja palautejärjestelmä	14
4.	Väitöskirjaa koskevat ohjeet	14
4.1	Mitä väitöskirjalta vaaditaan	14
4.2	Väitöskirjan muoto	15
4.3	Ohjeita osajulkaisu- ja monografiaväitöskirjan käsikirjoituksen laatimiseksi	15
4.4	Käsikirjoituksen jättäminen esitarkastukseen	17
4.5	Asiantuntijat	17
4.6	Esitarkastus	18
4.7	Väitöskirjan julkaiseminen ja jakelu	19
4.8	Väitöskirjan julkisuus ja tiedottaminen	20
5.	Väitöstilaisuus ja väitöskirjan arviointi	20
5.1	Kustos	20
5.2	Väitöstilaisuudesta sopiminen	20
5.3	Tarkastuksen julkisuus	21
5.4	Väitöstilaisuudessa noudatettavat muodollisuudet	21
5.5	Vastaväittäjän lausunto ja väitöskirjan arvostelu	22
6.	Lisensiaatin tutkimusta koskevat ohjeet	23
7.	Jatkokoulutustoimikunta	25
8.	Rahoitus	25

1. Johdanto

Tämä opas on tarkoitettu Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa tieteellisiä jatkotutkintoja suorittaville. Opinto-oppaaseen on koottu tiedekunnan tohtorikoulutuksen yleiset määräykset, vuosittain vahvistettavat valintaperusteet sekä opetussuunnitelman rakenne ja sisältö lyhyesti.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta tarjoaa humanistisella, lääketieteen, psykologian, terveystieteiden ja yhteiskuntatieteiden koulutusaloilla tohtorikoulutusta seitsemässä eri tohtoriohjelmassa.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan tohtoriohjelmissa suoritettavat tutkinnot ja oppialat:

TOHTORIOHJELMAT JA TUTKINNOT	OPPIALA/PÄÄAINE/VÄITTELYALA/TUTKIMUSALA
Filosofian tohtoriohjelma (FT, FL) Humanistinen koulutusala/ Humanistiset alat (OKM ohjausala)	Filosofia
Historian tohtoriohjelma (FT, FL) Humanistinen koulutusala/ Humanistiset alat (OKM ohjausala)	Historia
Kansainvälinen epidemiologian ja kansanterveyden tohtoriohjelma (FT, TtT, TtL) Terveystieteiden koulutusala/ Terveys- ja hyvinvointialat (OKM ohjausala) Lääketieteen koulutusala/ Lääketieteet (OKM ohjausala) (LT) Lääketieteen tohtoriohjelma (LT, FT) Lääketieteen koulutusala/ Lääketieteet (OKM ohjausala) (LT) Terveystieteiden tohtoriohjelma (TtT, TtL, FT) Terveystieteiden koulutusala/ Terveys- ja hyvinvointialat (OKM ohjausala)	Biostatistiikka Epidemiologia Gerontologia Global Health and Development Hoitotiede (ei LT tutkintoa) Kansanterveystiede Sosiaalipsykiatria Sosiaali- ja terveystieteiden politiikka Terveystieteiden johtaminen Terveystieteiden tutkimus Terveystaloustiede Terveystieteiden sosiologia Työterveys
Psykologian ja logopedian tohtoriohjelma Psykologia: Psykologian koulutusala/ Yhteiskunnalliset alat (OKM ohjausala) Logopedia: Humanistinen koulutusala/ Humanistiset alat (OKM ohjausala)	Psykologia (PsT, PsL, FT) Logopedia (FT, FL)
Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelma (YTT, YTL, FT) Yhteiskuntatieteiden koulutusala/ Yhteiskunnalliset alat (OKM ohjausala)	Nuorisotutkimus Sosiaaliantropologia Sosiaalipolitiikka Sosiaalipsykologia Sosiaalityö Sosiologia Sukupuolentutkimus (ent. naistutkimus) Rauhan- ja konfliktitutkimus

Tampereen yliopiston kaikista tieteellisistä jatkotutkinnoista (lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot) käytetään nimitystä tohtoriopinnot. Tieteellistä jatkotutkintoa suorittavia kutsutaan pääsääntöisesti tässä opinto-oppaassa tohtoriopiskelijoiksi, koska näkökulma on nimenomaan opinnoissa ja tutkintovaatimuksissa. Heitä voidaan kutsua myös väitöskirjatutkijoiksi.

Lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot muodostuvat opetussuunnitelman mukaisista opinnoista sekä lisensiaatintyöstä tai väitöskirjatutkimuksesta sekä sen julkisesta puolustamisesta.

Tohtorikoulutus Tampereen yliopistossa tapahtuu yliopiston tutkijakoulussa, joka muodostuu tiedekuntien tohtoriohjelmista. Kaikki yliopiston tohtoriopiskelijat kuuluvat tiedekuntansa tohtoriohjelmaan ja sen kautta yliopiston tutkijakouluun. Tutkijakoulu koordinoi, arvioi ja kehittää Tampereen yliopiston tohtorikoulutusta ja vastaa tohtoriopiskelijoille suunnatusta yhteisestä koulutuksesta.

1.1 Tohtoriopintojen tavoitteet

Yliopistoissa suoritettavista alemmista ja ylemmistä korkeakoulututkinnosta sekä tieteellisistä ja taiteellisista jatkotutkinnoista säädetään valtioneuvoston asetuksessa yliopistojen tutkinnoista (794/2004).

Ko. asetuksen 21 §:ssä määritellään tieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteeksi, että opiskelija

- 1) perehtyy syvästi omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalaansa piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa.
- 2) perehtyy hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin
- 3) saavuttaa sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen.

Tohtoriopintojen tavoitteena yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa on antaa väitöskirjatutkijalle valmiudet toimia menestyksekkäästi sekä akateemisissa tutkijan ja opettajan että muissa asiantuntijatehtävissä yhteiskunnassa.

Väitöskirjatutkijan tulee perehtyä syvästi omaan erityisalaansa, mutta hankkia myös laaja näkemys omasta tieteenalasta yleisemmin. Opintojen tavoitteena on tieteellisen ajattelun omaksuminen ja hyvän tieteellisen toimintatavan sisäistäminen sekä monipuolisten tutkijan taitojen hallitseminen.

2. Tohtoriopintoihin hakeminen

2.1 Kelpoisuusehdot ja valintaperusteet tohtoriopintoihin

Kelpoisuusehdot

Yliopistolaisissa (558/2009) 37 §:ssä määritellään kelpoisuus tieteellisen tai taiteelliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin seuraavasti:

Opiskelijaksi voidaan ottaa henkilö, joka on suorittanut:

- 1) soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon
- 2) soveltuvan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tai
- 3) soveltuvan ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnassa edellytetään ylemmän AMK – tutkinnon tai ulkomailta suoritettuna alle 120 opintopisteen maisteritutkinnon suorittaneilta hakijoilta selvitys siitä, että he tuntevat hyvin alansa keskeiset teoreettiset käsitteet, tuntevat tieteenteoreettiset ja tutkimuseettiset lähtökohdat sekä hallitsevat alalla käytetyt tutkimusmenetelmät siinä määrin kuin väitöskirjatutkimuksen menestyksellinen toteuttaminen edellyttää. Tämä osaaminen pitää osoittaa esittämällä selvitys suoritetuista opinnoista, jotka liittyvät em. aiheisiin. Selvityksestä pitää käydä ilmi opintojen sisältö ja laajuus. Samoin mukaan pitää liittää tiivistelmä tehdystä ylemmän AMK:n opinnäytteestä ja tieto siitä saadusta arvosanasta.

Yliopistolaissa todetaan, että yliopisto voi edellyttää tieteellisen tai taiteellisen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin opiskelijaksi ottamaltaan henkilöltä tarvittavan määrän täydentäviä opintoja koulutuksessa tarvittavien valmiuksien saavuttamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksen (794/2004) 22 §:ssä määrätään, että *tohtorintutkinnon suorittamiseksi* jatkokoulutukseen otetun opiskelijan tulee:

- 1) suorittaa jatkokoulutuksen opinnot
- 2) osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua
- 3) laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti

Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista (794/2004) määrittelee 23 §:ssä *lisansiaatin tutkinnon suorittamisesta* seuraavaa: Jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi suorittaa lisensiaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista ja tutkintoon mahdollisesti sisältyvän erikoistumiskoulutuksen. Lisensiaatin tutkintoon kuuluu osana lisensiaatintutkimus, jossa opiskelija osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Tampereen yliopiston tutkintosäännön 9 §:n mukaan tieteelliseen tai taiteelliseen jatkokoulutukseen opiskelijoita valittaessa otetaan kelpoisuuden ohella huomioon hakijoiden opinto- ja tutkimussuunnitelmat sekä se riittävätkö tiedekunnan voimavarat jatkokoulutuksen ja ohjauksen järjestämiseen.

Valintaperusteet

Tiedekunta päättää vuosittain tarkemmin tohtoriopintoihin ottamisen edellytyksistä ja valinnan perusteista sekä suorittaa opiskelijavalinnan. Tiedekunnan jatkokoulutustoimikunta arvioi tohtoriopintoihin hakevan valmiuksia ja sitoutumista tohtoriopintojen menestykselliseen suorittamiseen mm. seuraavilla kriteereillä:

- tutkimussuunnitelman tieteellinen laatu, käytettävien menetelmien ja aineistojen soveltuvuus suhteessa tutkimuskysymykseen, tutkimussuunnitelman realistisuus ja selkeys
- tutkimuksen soveltuvuus tohtoriohjelmaan
- tutkimuksen käytännöllinen tai teoreettinen merkitys omalla oppialallaan
- opintosuunnitelman realistisuus
- menestyminen perustutkinto-opinnoissa
- tieteellisen tutkimustyön edellyttämät menetelmälliset ja teoreettiset valmiudet
- opintojen edellyttämä kielitaito
- ohjausresurssien riittävyys

Jatkokoulutustoimikunta voi arvioida hakijan soveltuvuutta ja motivoituneisuutta myös haastattelemalla hakijan.

Perustutkinto-opiskelija voi hakea väitöskirjatyön rekisteröintiä erityisestä syystä neuvoteltuaan ensin tohtoriohjelman vastuuprofessorin kanssa. Tiedekunta voi harkintansa mukaan sallia väitöskirjan rekisteröinnin ja opiskelija voi edetä tohtoriopinnoissaan väitökseen asti. Virallista tohtorikoulutuksen opinto-oikeutta tai todistusta tohtorin tutkinnosta ei kuitenkaan voida myöntää ennen kuin ylempi korkeakoulututkinto on suoritettu.

Tiedekunnan dekaani päättää jatko-opinto-oikeuden myöntämisestä jatkokoulutustoimikunnan esityksen perusteella.

2.2 Opinto-oikeuden hakeminen tohtoriopintoihin

Tohtoriopintoihin voi hakea kaksi kertaa vuodessa, lokakuussa ja huhtikuussa. Kansainväliseen epidemiologian ja kansanterveyden tohtoriohjelmaan (IPPE) on haku joka toinen vuosi. Tarkemmat hakijat löytyvät yliopiston [opiskelijaksi sivulta](#).

Henkilön, joka haluaa aloittaa tohtoriopinnot yhteiskuntatieteiden tiedekunnan tohtoriohjelmissa, tulee kääntyä vähintään yksi kuukausi ennen hakuajan päättymistä tiedekunnan professorin tai tiedekunnassa työsuhteessa toimivan dosentin puoleen ja pyytää tätä ohjaajaksi sekä sopia hänen kanssaan tutkimustyön aiheesta, tutkimusmenetelmistä, toteuttamismahdollisuuksista ja muista vastaavista tutkimustyötä koskevista seikoista. Vähintään vastuuhjaajan tulee olla selvillä hakuajan päättymiseen mennessä.

Tämän jälkeen tohtoriopiskelijaksi haluavan tulee:

- Hyväksyttää tutkimussuunnitelma, alustava opintosuunnitelma sekä opinto-oikeushakemuslomake vastuuhjaajalla (tai ohjaajilla mikäli kaikki ovat hakuvaiheessa tiedossa).
- Pyytää tohtoriohjelman/oppialan vastuuproffessorin allekirjoitusta opinto-oikeushakemukseen.
- Jättää hakemus liitteineen sähköisen hakujärjestelmän kautta (Opintopolku) jatkokoulutustoimikunnan arvioitavaksi.

Opintopolun hakulomakkeelle tulee liittää seuraavat dokumentit:

- Ohjaajan/ohjaajien sekä tohtoriohjelman vastuuproffessorin allekirjoittama opinto-oikeushakemuslomake
- Tutkimussuunnitelma (enintään 5 sivua)
- Alustava opintosuunnitelma
- Motivaatiokirje (perustelu hakemiselle)
- Ulkomaalaiselta hakijalta todistus kielitaidon osoittamisesta
- Hakijan CV ja mahdollinen julkaisuluettelo
- Jäljennökset tutkintotodistuksista, mikäli tutkintoa ei ole suoritettu Tampereen yliopistossa (ulkomailla suoritetusta tutkinnosta virallinen käännös tutkintotodistuksesta) ja opintosuoritusten rekisteriote
- Kopio henkilötodistuksesta (ajokortti, passi tai kuvallinen muu henkilötodistus). Tätä ei tarvita, mikäli hakija on opiskellut Tampereen yliopistossa.
- Ulkomailla korkeakoulututkintonsa suorittaneiden tulee lisäksi toimittaa rekisteriote, josta käy ilmi ulkomailla suoritetun opinnäytetyön (vastaava kuin pro gradu -tutkielma) arvosana tai ulkomaisen tutkinnon yleiset arvosanat.
- Seurantaryhmän jäsenten suostumukset (HUOM: seurantaryhmän perustaminen on vapaaehtoista).

[Opinto-oikeushakemuslomake](#) löytyy Tampereen yliopiston Opiskelijaksi sivuilta.

International Doctoral Programme in Epidemiology and Public Health (IPPE) – tohtoriohjelman hakuohjeet ovat IPPE-tohtoriohjelman kotisivulla: <http://www.uta.fi/ippe> .

Kielitaitoa koskevat vaatimukset

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan tohtoriohjelmissa hakijan kielitaitoa koskevat vaatimukset noudattavat pääasiassa Tampereen yliopiston kansainvälisille maisteriohjelville asetettuja kielitaitovaatimuksia. Hakijan on osoitettava, että hänellä on akateemisia opintoja varten riittävä englannin kielen taito.

Englannin kielen taidon voi osoittaa kahdella eri tavalla: joko kielitestillä tai aikaisempien opintojen perusteella.

Kielitestit:

Seuraavat kielitestit hyväksytään osoituksena riittävästä englannin kielen taidosta:

-TOEFL 90/Internet-based, 575/paper-based

-IELTS (Academic) minimipistemäärä 6.5, yksittäinen pistemäärä ei saa olla alle 5.5

-PTE (Academic) minimipistemäärä 62

Huomioi myös, että kielitaitotestin täytyy olla voimassa koko hakuajan. Testien tulokset ovat voimassa kaksi vuotta.

Aikaisemmat opinnot:

Jos sinulla on jokin seuraavista, sinun ei tarvitse toimittaa kielitestin tulosta: Englannin kielellä suoritettu maisterin tutkinto yliopistosta EU/ETA-maassa, Australiassa, Kanadassa, Irlannissa, Uudessa-Seelannissa, Iso-Britanniassa tai Yhdysvalloissa.

2.3 Yhden paikan säännös, opiskelupaikan vastaanottaminen ja ilmoittautuminen

Yhden paikan säännös koskee kaikkia korkeakoulujen tutkintoon johtavia koulutuksia. Yhden opiskelupaikan säännös koskee sekä yhteishakuja, erillishakuja että yliopistojen jatkotutkintoihin (liseniaatti, tohtori) johtavien koulutusten hakuja. Yhden korkeakoulupaikan sääntö lyhyesti:

- Opiskelija voi ottaa vastaan samana lukukautena alkavasta koulutuksesta vain yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan.
- Muutos koskee myös yliopistojen jatkotutkintoja eli liseniaatin ja tohtorin tutkintoja.
- Siirtohaussa saatu paikka korkeakoulussa ei kuulu säännöksen piiriin.
- Säännös ei koske Poliisiammattikorkeakoulua, Högskolan på Ålandia eikä ulkomaisia korkeakouluja.

Opiskelijalla voi olla useampi tutkinnonsuoritusoikeus eli paikka tutkintoon johtavassa koulutuksessa, mutta opiskelupaikat pitää ottaa vastaan eri lukukausina.

Säilyttääkseen saamansa opiskelupaikan opiskelijan tulee ottaa opiskelupaikka vastaan määräaikaan mennessä. Ilmoituksen on oltava perillä yliopiston ilmoittamana ajankohtana. Mikäli opiskelupaikan vastaanottamisilmoitus ei ole saapunut perille määräaikana, opiskelija menettää hänelle varatun opiskelupaikan.

Uuden tohtoriopiskelijan tulee *ilmoittautua* yliopistoon hyväksymispäätöksen mukana toimitettavien ohjeiden ja määräaikojen mukaan aktuaarinkansliassa.

Jatkotutkintoa suorittava opiskelija on velvollinen ilmoittautumaan yliopistoon lukuvuosittain yliopiston ilmoittautumisohjeiden mukaisesti. Läsna olevaksi ilmoittautunut tohtoriopiskelija saa peruspalvelutunnuksen asiakaspalvelusta. Peruspalvelutunnuksella opiskelija voi käyttää yliopiston tietoteknisiä palveluja, mm. sähköpostia, kirjaston elektronisia tietokantoja ja muista sähköisiä opintopalveluja. Ylioppilaskuntaan kuuluminen on vapaaehtoista (lisätietoja www.tamy.fi). Ellei tohtoriopiskelija halua kuulua ylioppilaskuntaan, häneltä ei peritä mitään maksuja.

Ainoastaan läsnä olevaksi ilmoittautunut voi osallistua opetukseen ja harjoittaa opintoja yliopistossa. Tohtoriopiskelija, joka ei ole ilmoittautunut vuosittain määräaikaan mennessä läsnä- tai poissaolevaksi

yliopiston määräämällä tavalla menettää opiskeluoikeutensa ja yliopiston tarjoamien tietotekniikkapalvelujen käyttöoikeuden, mikäli viimeisestä kirjoilla olosta on kulunut yli vuosi. Jos opiskelija haluaa myöhemmin jatkaa opintojaan, hänen on kirjallisesti haettava tiedekunnalta oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi.

2.4 Ohjaajat ja oppiala

Väitöskirjatyölle nimetään 2-3 ohjaajaa. Ohjaajana voi toimia tiedekunnan professori tai tiedekunnassa työsuhteessa toimiva dosentti. Väitöskirjatyön toisena (tai kolmantena) ohjaajana voi toimia vähintään tohtorin tutkinnon suorittanut asiantuntija, myös tiedekunnan ulkopuolelta. Toinen ja mahdollinen kolmas ohjaaja nimetään viimeistään opintojen ensimmäisen lukukauden aikana ohjaussopimuksen teon yhteydessä.

Ohjaajat merkitään opintorekisteriin. Ohjaajiin ja seurantaryhmään liittyvät lisäykset tai muutokset tehdään vapaamuotoisella hakemuksella allekirjoituksella varustettuna ja toimitetaan opintopäällikölle tiedekunnan kansliaan. Tarvittaessa jatkokoulutustoimikunta voi ottaa asian käsiteltäväkseen.

Vakiintuneen käytännön mukaan ohjaustehtävät tapahtuvat [hyviä tieteellisiä käytäntöjä](#) noudattaen ja ilman erillistä korvausta.

Kansainväliseen epidemiologian ja kansanterveyden tohtoriohjelmaan hakeutuvat noudattavat ohjeita, jotka ovat ohjelman omilla sivuilla: <http://www.uta.fi/hes/en/doctoralstudies/ippe/index.html>.

Heidän tulee vuoden sisällä opintojen aloittamisesta rekisteröidä ohjaajat ja tutkimussuunnitelma.

Tohtoriopintojen oppiala määräytyy tohtoriohjelman mukaan. Ainakin yhden ohjaajan tulee olla tiedekunnasta väitöskirjan oppialalta. Väitöskirjalle valitaan vain yksi oppiala siinäkin tapauksessa, että väitöskirjatyöllä on kaksi ohjaajaa eri oppialoilta tai eri tiedekunnista.

Väitöskirjatyön ohjaajien tulee huolehtia siitä, että väitöskirjaksi tarkoitettu tutkimus täyttää sille asetetut sisällölliset, laadulliset ja muodolliset vaatimukset. Ohjaajan tehtävänä on myös lukea ja hyväksyä väitöskirjakokonaisuus, ennen kuin sitä esitetään esitarkastukseen. Vastuuohjaaja hyväksyy myös opintosuunnitelman ja tutkintoon kuuluvat tohtoriopinnot.

2.5 Seurantaryhmä

Haluttaessa väitöskirjatyön tueksi perustetaan seurantaryhmä, jonka avulla vahvistetaan ohjauksen ja palautteen asiantuntijapohjaa ja valmistuvien väitöskirjojen laatua. Seurantaryhmään voi valita ohjaajien lisäksi tutkijoita myös esimerkiksi muista yliopistoista, yrityksistä tai tutkimuslaitoksista. Seurantaryhmään kuuluu väitöskirjatyön vastuuohjaaja puheenjohtajana sekä 2-3 muuta asiantuntijaa, joista vähintään kaksi on tohtorin tutkinnon suorittaneita.

Seurantaryhmä perustetaan heti tohtoriopintojen alkuvaiheessa. Seurantaryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa joko väitöskirjatutkijan tai ohjaajan kutsusta. Väitöskirjatutkija huolehtii, että seurantaryhmän kokouksesta kirjoitetaan muistio.

Tarvittaessa jatkokoulutustoimikunta voi pyytää seurantaryhmältä lausunnon väitöskirjatyön etenemisestä. Jatkokoulutustoimikunnan jäsenillä on tarvittaessa oikeus osallistua seurantaryhmän

kokouksiin. Seurantaryhmän jäseniin liittyvät lisäykset tai muutokset tehdään vapaamuotoisella hakemuksella allekirjoituksella varustettuna ja toimitetaan opintopäällikölle tiedekunnan kansliaan.

2.6 Tutkimus- ja henkilökohtainen opintosuunnitelma

Tohtoriopiskelijaksi aikova laatii tutkimussuunnitelman ja alustavan opintosuunnitelman opinto-oikeushakemusta varten. [Ohje tutkimussuunnitelman laatimiseksi](#) löytyy sähköisen Opiskelun oppaan Opiskelijaksi –osiosta kunkin tohtoriohjelman valintaperusteista.

Opintopolun hakemukseen on liitettävä tutkimussuunnitelma, joka on pituudeltaan enintään 5 sivua. Tutkimussuunnitelmaan tehdyistä muutoksista tiedotetaan jatkokoulutustoimikunnalle ainoastaan, mikäli tutkimusaihe vaihtuu.

Alustava henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS) laaditaan opinto-oikeushaun yhteydessä. Ohjaussopimuksen yhteydessä HOPS konkretisoituu. Vuosittaisen raportoinnin yhteydessä käydään aina myös HOPS-keskustelu tarpeen mukaan. Samalla ohjaaja voi hyväksyä muita tai muualla suoritettuja opintoja rekisteriin vietäväksi osallistumis- ja suoritustodistusten perustella (esim. seminaarit, kongressit, ulkomaiset kurssit, kirjatentit/esseet). Suoritusten saamiseksi rekisteriin laaditaan erillinen ohjaajan allekirjoittama lista jaksoista, joka toimitetaan opintopäällikölle tiedekunnan kansliaan.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma laaditaan niiden vaatimusten mukaisesti, jotka ovat voimassa kyseisessä tohtoriohjelmassa (ks. kpl 3). Opintosuunnitelma tulee laatia niin, että suoritettavat opinnot palvelevat parhaalla mahdollisella tavalla väitöskirjatutkimusta ja antavat samalla tohtoriopiskelijalle monipuoliset tutkijan taidot. Opintojen on sisällettävä riittävästi menetelmäopintoja ja tieteenalakohtaisia opintoja. Tohtoriopintoihin voi valita tiedekunnan ja Tampereen yliopiston tutkijakoulun opintojaksojen lisäksi yliopiston muiden tiedekuntien tai muiden suomalaisten ja/tai ulkomaisten yliopistojen tohtoriopintojen tasoisia opetussuunnitelman mukaisia opintoja tai muita ohjaajan kanssa sovittavia opintoja.

2.7 Ohjaussuunnitelma ja ohjaussopimus

Tiedekunnan tohtorikoulutuksen ohjauksen yleiset lähtökohdat ja periaatteet sekä hyvät käytännöt on kirjattu ohjaussuunnitelmaan. Ohjaussuunnitelma on tarkoitettu ohjeistukseksi kaikille tohtorikoulutukseen osallistuville sekä tiedoksi ja avuksi tohtoriopintoja suorittaville opiskelijoille.

Tohtoriopiskelija ja hänen ohjaajansa laativat yhdessä ohjaussopimuksen opintojen ensimmäisen lukukauden aikana varmistaakseen väitöskirjatyön etenemisen hyvässä hengessä ja sovitussa aikataulussa. Ohjaussopimuksen tavoitteena on systematisoida keskustelua tohtoriopintojen ja väitöskirjatyön muodoista, käytänteistä ja aikataulusta sekä ohjaajien välisestä työnjaosta sekä kirjata se muistiin. Kaikki asianosaiset allekirjoittavat sopimuksen. [Ohjaussuunnitelma ja ohjaussopimus](#) löytyvät Tampereen yliopiston Opiskelun oppaan Opiskelijaksi sivuilta.

3. Tohtoriopintojen suorittaminen ja väitöskirjan tekeminen

3.1 Tohtoriopintojen opetussuunnitelmat: rakenne ja sisältö

Tiedekunnan tohtoriohjelmien opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta löytyvät [sähköisestä opintooppaasta](#) ja vuosittain vahvistettavasta [opetusohjelmasta](#) (OPSI).

Tohtorin tutkinnon laajuus on 240 opintopistettä, joka vastaa yleensä neljän vuoden päätoimista työskentelyä. Tutkinnon sisällön muodostavat väitöskirjatutkimus ja tohtoriopinnot. Yhden lukuvuoden päätoimiset opinnot ovat 60 opintopistettä, joka vastaa keskimäärin 1600 tunnin työpanosta. Väitöskirjan osuus on 180 opintopistettä. Tohtoriopintojen tueksi laaditaan henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS; ks. 2.6.).

Opinnoista, väitöstilaisuuksista ja muista ajankohtaisista asioista tiedotetaan yliopiston sähköisessä Opiskelun oppaassa, TaY:n tutkijakoulun sivuilla sekä tiedekunnan tohtoriopiskelijoiden sähköpostilistoilla. Uudet tohtoriopiskelijat liitetään automaattisesti uta.fi -sähköpostilistoille rekisteröinnin jälkeen.

3.2. Terveystieteiden, lääketieteen ja kansainvälisen epidemiologian ja kansanterveyden (IPPE) tohtoriohjelmien opetussuunnitelmat

TERVEYSTIETEIDEN, LÄÄKETIETEEN JA KANSAINVÄLISEN EPIDEMIOLOGIAN JA KANSANTERVEYDEN TOHTORIOHJELMIEN OPETUSSUUNNITELMAT		
TERVEYSTIETEIDEN TOHTORIOHJELMA	LÄÄKETIETEEN TOHTORIOHJELMA	KANSAINVÄLINEN EPIDEMIOLOGIAN JA KANSANTERVEYDEN TOHTORIOHJELMA (IPPE)
240 op	240 op	240 op
Ohjaajan kanssa sovittavia tohtoriopintoja 30 op	Lääketieteen lisensiaatin tutkinnosta luetaan hyväksi 30 opintopistettä laajemman perustutkinnon vuoksi, jolloin suoritettavaksi jäävät tohtoriohjelmien kaikilta edellytettävät opinnot 30 opintopistettä.	IPPE-kurssiohjelman mukaisesti 30 op
TOHTORIOHJELMIEN KAIKILTA EDELLYTETTÄVÄT OPINNOT 30 op*		
- Orientoivat opinnot 5 op		
- <i>terveystieteiden orientoivat tohtoriopinnot 2 op</i>		
- <i>yliopiston yhteisiä tohtoriopintoja 3 op</i>		
- Tohtorinkoulutusseminaarit 3 op		
- Menetelmäopinnot 8 op		
- Tieteenalakohtaiset tohtoriopinnot 8 op		
- Yleiset tutkijan taidot 6 op		
- <i>tutkimusetiikka ja hyvät tutkimuskäytännöt 1-4 op</i>		
*Suoritetaan IPPE ohjelmassa kurssiohjelman mukaisesti		
VÄITÖSKIRJA JA SEN JULKINEN PUOLUSTAMINEN		180 op

Orientoivat opinnot

Orientoivat opinnot sisältävät terveystieteiden orientoivat tohtoriopinnot (2 op), jotka ovat pakollisia kaikille terveystieteiden tohtoriopiskelijoille. Tämän lisäksi tohtoriopiskelija voi valita kursseja (vähintään 3 op) TaY:n tutkijakoulun kurssikorista 'Tieteellisen tutkimuksen perusteet'.

Tohtorinkoulutusseminaarit

Tohtoriopiskelijan tulee osallistua vähintään yhden lukuvuoden ajan oman oppialansa seminaariin ja esitellä siellä työtään.

Menetelmäopinnot

Menetelmäopintojen tulee olla pääosin kurssimuotoisia.

Tieteenalakohtaiset opinnot

Tieteenalakohtaiset opinnot suoritetaan ohjaajan kanssa sovittavalla tavalla. Opinnot sisältävät perehtymistä omaan tutkimusalaan. Opintoihin voi sisältyä kurssien lisäksi kirjallisuutta tai oman tutkimuksen esittelyä tieteellisissä kongresseissa. Opintojen tulee olla pääsääntöisesti tohtoriopintojen tai syventävien opintojen taseisia.

Yleiset tutkijan taidot

Yleiset tutkijan taidot antavat valmiuksia toimia vaativissa asiantuntijatehtävissä. Kaikilta edellytetään vähintään yksi jakso tutkimusetiikasta tai hyvistä tutkimuskäytännöistä. Lisäksi yleisiin tutkijantaitoihin voi sisällyttää mm. tieteenfilosofiaa, viestintätaitoja, akateemista kirjoittamista, projektinhallintaa, yliopisto-pedagogiikkaa, johtamista. Näitä kursseja löytyy erityisesti TaY:n tutkijakoulun kurssikorista 'Tutkija- ja työelämätaidot'.

3.3 Filosofian, historian, psykologian ja logopedian sekä yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelmien opetussuunnitelmat

3.3.1 Filosofian tohtoriohjelman rakenne ja sisältö

Opinnot (60 op) koostuvat seuraavista kokonaisuuksista ja laajuuksista:

1. **Yhteiset jatkokoulutusopinnot 20–30 op**
2. **Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus 30–40 op**
3. **Väitöskirjatyö 180 op**

1. Yhteiset jatkokoulutusopinnot 20 – 30 op

Yhteiset jatkokoulutusopinnot koostuvat yliopiston tutkijakoulun ohjelmaan sisältyvistä opinnoista sekä Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden alan yhteisestä seminaarista (ns. YKY-seminaarista). Näistä YKY-seminääri ja Tampereen yliopiston tutkijakoulun järjestämä tutkimusetiikan kurssi ovat pakollisia opintoja. Tutkimusetiikan kurssi suoritetaan siinäkin tapauksessa, että on suorittanut tutkimusetiikkaa filosofian aineopinnoissa. Muut yhteiset opinnot valitaan tutkijakoulun tai tiedekunnan tohtoriohjelmien järjestämisestä erityistieteiden menetelmäkursseista sekä tutkija- ja työelämätaidojen kursseista, ja niistä sovitaan ohjaajan kanssa.

YKY-seminääri, jossa esitellään omaa väitöskirjatyötä tiedekunnan toisille tohtoriohjelmille, suoritetaan opintojen keskivaiheessa. Mikäli YKY-seminääria ei ole tarjolla, niin korvaavan suorituksen voi sopia ohjaajan kanssa.

2. Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus 30 – 40 op

Oman tieteenalan (filosofian) opinnot koostuvat usean lukukauden tohtoriseminaarista ja valinnaisista opinnoista, jotka tukevat väitöskirjan tekoa.

Seminaarityöskentely (15 op) tapahtuu oman tohtoriohjelman seminaarissa sekä filosofian tutkijaseminaarissa, jossa esitelmöivät oman tiedekunnan tutkijat ja vierailijat. Suoritukseen kuuluu oman työn esittely, toisten osallistujien töiden kommentointi ja aktiivinen osallistuminen seminaareissa käytävään keskusteluun. Tohtoriopintojen alkuvaiheessa esitellään väitöskirjatyön suunnitelma ja laaditaan tutkimusaiheesta seminaariesitelmä. Keskivaiheessa laaditaan toinen seminaarityö. Opintojen loppuvaiheen seminaarissa esitellään väitöskirjatyön keskeiset kohdat.

Muut opinnot (vähintään 15 op) koostuvat valinnaisista filosofian tai muiden tieteenalojen opinnoista. Filosofian opinnot valitaan tutkinto-ohjelman syventävistä ja jatko-opinnoista muulta kuin väitöskirjatyön alalta. Muiden tieteenalojen opinnot valitaan toisten tutkinto-ohjelmien ja tohtoriohjelmien tarjoamista opinnoista. Muiden opintojen kokonaisuus tukee ja laajentaa väitöstutkimuksessa saavutettavaa osaamista. Opinnot voivat sisältää osallistumista filosofian valtakunnalliseen tai kansainväliseen jatkokoulutukseen, kirjallisia tenttejä, esseesuorituksia, kongressiesitelmää, julkaisutoimintaa ja osallistumista opetustehtäviin. Kokonaisuudesta ja siihen sisältyvien opintojen suoritustavoista sovitaan ohjaajan kanssa.

3. Väitöskirjatyö 180 op

Väitöskirja on itsenäinen tieteellinen tutkimus, joka laaditaan tiedekunnan hyväksymästä aiheesta.

Filosofian valtakunnallista tohtorikoulutusverkostoa organisoidaan Tampereen yliopistosta käsin.

3.3.2 Historian tohtoriohjelman rakenne ja sisältö

Historian tohtoriohjelman opinnot koostuvat seuraavista kokonaisuuksista ja laajuuksista.

- 1. Yhteiset jatkokoulutusopinnot 20–30 op**
- 2. Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus 30–40 op**
- 3. Väitöskirjatyö 180 op**

1. Yhteiset jatkokoulutusopinnot 20-30 op

Yhteiset opinnot ovat kaikille pakollisia (vähintään 20 op) ja ne suoritetaan pääsääntöisesti Tampereen yliopiston tutkijakoulun ohjelman tai tiedekunnan tohtoriohjelmien tarjoamien kurssien mukaan. Historian tohtoriopiskelijoilta edellytetään Tutkimusetiikan ja Tieteenfilosofian kurssien sekä tiedekunnan yhteisen jatkokoulutusseminaarin (YKY-seminaari) suorittamista. Mikäli YKY-seminaaria ei ole tarjolla, niin korvaavan suorituksen voi sopia ohjaajan kanssa. Muut yhteiset opinnot ovat valinnaisia ja niistä sovitaan ohjaajan kanssa.

2. Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus 30–40 op

Oman tieteenalan (historian) opinnot koostuvat usean lukukauden tohtoriseminaarista ja valinnaisista opinnoista, jotka tukevat väitöskirjan tekoa.

Seminaarityöskentely (15 op) tapahtuu oppiaineen yhteisessä jatkokoulutusseminaarissa ja oman tutkimusaiheen mukaan valittavassa teemaseminarissa. Kaikille tohtoriopiskelijoille yhteinen seminaari järjestetään kaksi kertaa vuodessa, syksyllä ja keväällä. Näissä seminaareissa jokainen tohtoriopiskelija esittelee tutkimustyötään kolme kertaa seuraavasti: 1) tutkimussuunnitelma; 2) metodiesitelmä; 3) väitöskirjan esittely käsikirjoituksen valmistuttua.

Teemaseminaarit (tutkimusryhmät), joissa opiskelijat esittelevät tutkimustyötään, kokoontuvat säännöllisesti lukukausien aikana. Opiskelijoiden tulee osallistua yhteisiin seminaareihin ja teemaseminaareihin säännöllisesti kolmen vuoden ajan.

Muut opinnot (vähintään 15 op) jakaantuvat seuraaviin kokonaisuuksiin (a–d) ja vaadittavat opintopisteet on koottava vähintään kolmesta osiosta (5 op). Opintosuorituksista sovitaan ohjaajan kanssa.

- a) Osallistuminen oman oppiaineen opetustyöhön (5 op)
- b) Osallistuminen tieteenalan kansainväliseen jatkokoulutukseen (1–2 jatkokoulutuskurssia = 5 op)
- c) Tieteellinen julkaisutoiminta (1 tieteellinen referee-julkaisu = 5 op)
- d) Esitelmät tieteellisissä kokouksissa (2 tieteellistä esitelmää = 5 op)

3. Väitöskirjatyo 180 op

Väitöskirja on itsenäinen tieteellinen tutkimus, joka tehdään tiedekunnan hyväksymästä aiheesta. Väitöskirja edellyttää noin kolmen vuoden kokoaikaista työskentelyä. Monografiatutkimuksen suositeltava laajuus on noin 250 sivua.

3.3.3 Psykologian ja logopedian tohtorihjelman rakenne ja sisältö

Psykologian ja logopedian tohtorikoulutusohjelman opinnot koostuvat seuraavista kokonaisuuksista.

- 1. Yhteiset jatkokoulutusopinnot (20-30 op)**
- 2. Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus (30-40 op)**
- 3. Väitöskirja (180 op)**

1. Yhteiset jatkokoulutusopinnot (20-30 op)

Yhteiset jatkokoulutusopinnot kootaan a) yliopiston tiedekunnille tarjoamista yleisistä jatko-opintokursseista ja tiedekunnan omien tohtorihjelmien tarjoamista kursseista sekä b) tiedekunnan yhteiseen jatkokoulutusseminariin (YKY-seminaari) osallistumisesta. Mikäli YKY-seminaria ei ole tarjolla, korvaavan suorituksen voi sopia ohjaajan kanssa. Opiskelijoilta edellytetään Tutkimusetiikan ja Tieteenfilosofian kurssien suorittamista.

2. Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus (30-40 op)

Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen tuntemus kootaan a) tiedekunnan (tai muiden tiedekuntien) eri tieteenalojen kursseihin osallistumalla, b) oman tutkimusalan syventävää kirjallisuutta suorittamalla, c) oman tieteenalan kansalliseen tai kansainväliseen jatkokoulutustoimintaan osallistumalla, d) julkaisutoiminnalla ja kongresseihin osallistumalla, e) osallistumalla säännöllisesti jatkokoulutusseminariin tai tutkimusryhmän toimintaan ja f) osallistumalla oman oppiaineen opetustyöhön ja työelämäyhteyksillä. Henkilökohtainen opintosuunnitelma/ohjaussopimus laaditaan ja päivitetään säännöllisesti pääohjaajan kanssa.

3. Väitöskirja (180 op)

Väitöskirja on itsenäinen tieteellinen tutkimus, joka laaditaan tiedekunnan hyväksymästä aiheesta.

3.3.4 Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelman rakenne ja sisältö

Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelman opinnot (240 op) koostuvat kolmesta kokonaisuudesta:

1. **Yhteiset jatkokoulutusopinnot (20–30 op),**
2. **Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen opinnot (30–40 op) ja**
3. **Väitöskirjatyö (180 op).**

Opinnot mitoitetaan alla olevan suosituksen mukaisesti

- a) Osallistuminen oman oppiaineen opetustyöhön (5 op)
- b) Osallistuminen tieteenalan valtakunnalliseen tai kansainväliseen jatkokoulutukseen (1–2 jatkokoulutuskurssia = 5 op)
- c) Tieteellinen julkaisutoiminta (1 tieteellinen, väitöskirjaan kuulumaton referee-julkaisu = 5 op)
- d) Esitelmät tieteellisissä kokouksissa (2 tieteellistä esitelmää = 5 op)
- e) Tohtoriohjelman järjestämään jatkokoulutusseminaariin osallistuminen (5 op/lukuvuosi)

1. Yhteiset jatkokoulutusopinnot (20–30 op)

Yhteiset jatkokoulutusopinnot syventävät yleisiä teoreettisia ja menetelmällisiä taitoja sekä valmentavat toimimaan monitieteisissä ryhmissä. Yhteiset jatkokoulutusopinnot koostuvat Tampereen yliopiston tutkijakoulun sekä tiedekunnan tohtoriohjelmien tarjoamista kursseista. Sosiaalitieteen tohtoriohjelman opiskelijoilta edellytetään tutkijakoulun tarjoamien tutkimusetiikan ja tieteenfilosofian kurssien suorittamista.

Kaikki tiedekunnan jatko-opiskelijat esittelevät opintojensa aikana kerran työtään monitieteelliselle opiskelija- ja tutkijajoukkoille *tiedekunnan yhteisessä jatkokoulutusseminaarissa (=YKY-seminaari)*. Tämä esitelmä pidetään tohtorikoulutuksen puolivälissä. Esitelmän luonteesta ja ajoittamisesta sovitaan väitöskirjatyön ohjaajan kanssa. YKY-seminaari kuuluu pakollisena tohtoriopintoihin. Esitelmän pitämisestä YKY-seminaarissa ei anneta opintopisteitä. Mikäli YKY-seminaarilla ei ole tarjolla, niin korvaavan suorituksen voi sopia ohjaajan kanssa.

2. Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen tuntemus (30–40 op)

Nämä opinnot kehittävät tieteenalan tuntemusta omaa tutkimustyötä laajemmin ja syventävät opiskelijan tietoja tieteenalan erityiskysymyksistä. Kokonaisuus muodostuu oman oppiaineen tai tutkimusteeman jatkokoulutusseminaarista, tiedekunnassa tarjolla olevista jatkokoulutuskursseista, tutkimusprojektien, kansainvälisten tohtorikoulutusohjelmien ja konferenssien tarjoamista jatkokoulutuskursseista sekä ohjaajan kanssa sovittavista muista suorituksista. Osaksi opetussuunnitelmaa voidaan hyväksyä myös opinnäytetyöhön kuulumaton julkaisutoiminta ja esitelmät tieteellisissä kokouksissa. Perehtyneisyyttä omaan tieteenalan voi kehittää osallistumalla oman oppiaineen opetustyöhön. Henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan voidaan sisällyttää myös opintoja muissa yliopistoissa ja ohjelmissa.

3. Väitöskirja (180 op)

Väitöskirja on itsenäinen tieteellinen tutkimus, joka tehdään tiedekunnan ja ohjaajien hyväksymästä aiheesta. Väitöskirjan ohjeellinen laajuus on 180 opintopistettä, mikä edellyttää noin kolmen vuoden kokoaikaista työskentelyä.

3.4 Opintojen rekisteröinti

Tampereen yliopistossa suoritettavat opinnit kirjautuvat sähköiseen opintorekisteriin. Muualla suoritettavat opinnit, kongressiosallistumiset ym. hyväksyy tiedekunnan työsuhteessa oleva vastuuohjaaja. Hänen allekirjoittamansa lista hyväksytyistä Tampereen yliopiston ulkopuolisista opintosuorituksista toimitetaan opintopäällikölle tiedekunnan kansliaan viimeistään [todistushakemuksen](#) liitteenä.

Suositus on, että tohtorin tutkintoon suoritettavat opinnit ja kokonaismerkinnät ovat kunnossa viimeistään siinä vaiheessa, kun väitöskirja lähtee esitarkastukseen. Tarvittaessa puuttuvat opinnit voi suorittaa esitarkastusprosessin aikana.

3.5 Opintojen raportointi ja palautejärjestelmä

Opiskelijan tulee raportoida kerran vuodessa ohjaajalleen tutkimustyön ja muiden opintojen edistymisestä. Opintojen vuosittainen raportointi on edellytys tiedekunnan myöntämille apurahoille. Raportointi tehdään kerran vuodessa lokakuun loppuun mennessä [raportointilomakkeella](#), joka löytyy Tampereen yliopiston Opiskelun oppaasta.

Seurantaryhmä (vapaaehtoinen) on tärkeä väitöskirjatutkijan edistymistä seuraava elin (ks. 2.5.). Myös jatkokoulutustoimikunnalla on oikeus tarvittaessa pyytää väitöskirjatutkijalta tai hänen ohjaajaltaan selvitys työn ja opintojen edistymisestä. Mikäli väitöskirjatutkija ei edistä väitöskirjaansa tai muita opintojaan aktiivisesti, voi jatkokoulutustoimikunta ohjaajia ja/tai seurantaryhmää kuultuaan todeta ohjaussuhteen rauenneeksi. Väitöskirjatutkija pääsee uudelleen ohjattavaksi, kun hän esittää jatkokoulutustoimikunnalle väitöskirjatyon edenneen merkittävästi ohjauksen keskeytystilanteen jälkeen ja hän esittää pystyvänsä saattamaan työn loppuun.

Raportoinnin yhteydessä kerätään myös vuosittainen palaute. Opiskelun oppaan sivuilta löytyy linkki [tiedekunnan palautelomakkeeseen](#), jonka avulla voi lisäksi antaa vapaamuotoista tohtoriopintoihin liittyvää palautetta.

4. Väitöskirjaa koskevat ohjeet

4.1 Mitä väitöskirjalta vaaditaan

Väitöskirja on omaan itsenäiseen tutkimukseen perustuva, uutta tieteellistä tietoa sisältävä yhtenäinen esitys. Väitöskirjan tulee osoittaa tekijän syvällistä perehtyneisyyttä omaan tutkimusalaansa, siihen liittyviin tieteenaloihin ja yleiseen tieteenteoriaan, kykyä soveltaa itsenäisesti ja kriittisesti tieteellisen tutkimuksen menetelmiä sekä kykyä luoda itsenäisesti uutta tietoa.

4.2 Väitöskirjan muoto

Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä joko monografiaväitöskirja tai ns. osajulkaisuväitöskirja.

Osajulkaisuväitöskirjaan kuuluu useita yhtenäisen kokonaisuuden muodostavia tieteellisiä artikkeleita ja niistä laadittu yhteenveto. Yhteenveto-osan väittelijä laati itse ja siinä esitetään väitöskirjatutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja tulokset. Sen sijaan julkaisuihin voi kuulua myös usean tekijän yhteisjulkaisuja, jos väittelijällä on niissä selvä itsenäinen osuus. Väitöskirjan osajulkaisuna voi käyttää myös systemaattista kirjallisuuskatsausta, mikäli se sisältää analyttisellä menetelmällä tuotetun synteetin, tuottaa uutta tietoa eikä ole ainoastaan kuvaileva.

Väitöskirjan osajulkaisujen tulee ilmestyä tieteellisissä vertaisarviointia (referee-järjestelmää) käyttävissä aikakausjulkaisuissa tai kirjoissa. [Julkaisufoorumin](#) sivuilta voi hakea sopivia julkaisukanavia.

Osajulkaisuväitöskirjan käsikirjoitus voidaan lähettää esitarkastajille, kun vähintään kolme osajulkaisua on julkaistu tai hyväksytty julkaistavaksi ja yhteenveto-osa on valmis. Näiden lisäksi osajulkaisuväitöskirjaan voi sisältyä yksi tai useampi arvioitavaksi lähetetty osajulkaisu.

Pääsääntöisesti yhtä julkaisua voi käyttää vain yhden väitöskirjan osana. Perustellusta syystä osajulkaisua voi käyttää kahdessa eri väitöskirjassa, mutta tällöin väittelijöillä on oltava siinä oma toisistaan erottuva itsenäinen kontribuutio. Ensimmäisellä kirjoittajalla on etuoikeus julkaisun käyttämiseen. Jos osajulkaisua käytetään useammassa kuin yhdessä väitöskirjassa, tähän on saatava kirjallinen suostumus kaikilta kirjoittajilta ja työn vastuuhjaajalta. Jos väitöskirjassa on muissa väitöskirjoissa käytettäviä osajulkaisuja enemmän kuin yksi, tulee asia hyväksyttävä jatkokoulutustoimikunnassa ennen esitarkastajien nimeämistä. Yhteistä osajulkaisua käyttävien väittelijöiden sekä heidän ohjaajiensa tulee tehdä yhteinen kirjallinen selvitys kummankin väittelijän osuudesta ko. tutkimuksen tekemisessä ja julkaisun laadinnassa ja toimittaa se jatkokoulutustoimikunnalle ennen esitarkastajien nimeämistä sekä väitöskirjan käsikirjoituksen liitteenä esitarkastajille.

Osajulkaisuihin voi kuulua tohtoriopiskelijan pro gradu -tutkielman osana julkaistu artikkeli.

Monografiaväitöskirja on itsenäinen tieteellinen tutkimus, joka perustuu aikaisemmin julkaisemattomiin tutkimustuloksiin. Se on väitöskirjatutkijan henkilökohtaisen työn tulos ja hänen itsensä yksin kirjoittama.

4.3 Ohjeita osajulkaisu- ja monografiaväitöskirjan käsikirjoituksen laatimiseksi

Väitöskirjassa tulee olla kansilehti, josta ilmenevät väitöskirjan nimi, väittelijän nimi, väittelyluvan myöntänyt tiedekunta sekä se, että kyseessä on väitöskirja. Kansilehden sisäpuolelta ilmenevät tutkimuksen tekopaikka sekä ohjaajan (ohjaajien), esitarkastajien ja vastaväittäjän nimet.

Osajulkaisuväitöskirjan osiot ovat tavallisesti seuraavat:

- Sisällysluettelo
- Luettelo julkaisuista, joihin väitöskirja pohjautuu. Mikäli jotakin väitöskirjan osajulkaisua on käytetty/käytetään osana jotakin toista väitöskirjaa, tieto tästä tulee lisätä väitöskirjan osajulkaisulistan jälkeen.
- Luettelo käytetyistä lyhenteistä, luettelo kuvista ja kaavioista
- Suomen- tai ruotsinkielinen ja englanninkielinen tiivistelmä, jonka pituus on 1–2 sivua.

- Lyhyt johdanto
- Kirjallisuuskatsaus, josta selviää käsiteltävän aiheen kannalta oleelliset taustatiedot, tiedon ja tutkimuksen kehitys ja nykytila.
- Tutkimuksen kysymyksenasettelu
- Selvitys käytetyistä aineistoista ja menetelmistä
- Yhteenveto omista tuloksista
- Pohdinta, jossa omia tuloksia tarkastellaan kriittisesti menetelmien, sisällön ja niiden merkityksen suhteen sekä verrataan aikaisempaan tietoon alalta
- Yhteenveto ja johtopäätökset (sekä tulevaisuuden näkymät)
- Kiitokset
- Kirjallisuusluettelo

Osajulkaisuväitöskirjassa tulos- ja pohdintaosassa tulee pyrkiä tekemään synteesiä ja yhteenvetoa tutkimustuloksista osajulkaisujen pohjalta. Ei ole suotavaa, että tulososassa tai varsinkaan pohdintaosassa on paljon suoria lainauksia osatöiden tekstistä tai että väitöskirjan yhteenveto näiltä osin etenee täysin osajulkaisujen jaottelua noudattaen.

Yhteenveto-osan tulee olla sekä menetelmien että tulosten esittelyn ja pohdinnan osalta itsenäinen kokonaisuus, joka on ymmärrettävissä ilman tutustumista alkuperäisartikkeleihin. Yhteenvedon tulososassa voidaan käyttää samoja kuvia kuin osajulkaisuissa, mutta niissä tulee olla asianmukaisesti tieto alkuperäisistä lähteistä ja lupa tekijänoikeuksien haltijalta eli lehdestä, jossa osatyö on julkaistu. Sama koskee taulukoita, jos ne on kopioitu osajulkaisuista.

Monografiaväitöskirjassa on tavallisesti seuraavat osiot:

- Alkusanat/ Kiitokset
- Sisällysluettelo
- Luettelo käytetyistä lyhenteistä luettelo kuvista ja kaavioista
- Tiivistelmä, suomen- tai ruotsinkielinen ja englanninkielinen, pituus 1–2 sivua.
- Johdanto
- Tutkimuksen kysymyksenasettelu
- Aiheen ja tutkimusotteen kontekstointi aiempaan tutkimukseen ja tutkimuksen relevanssi.
- Teoreettinen kehys, keskeiset käsitteet ja menetelmät
- Aineisto
- Tulokset
- Päätelmät, joissa kootaan tutkimuksen tulokset ja pohditaan niiden laajempaa empiiris-teoreettista relevanssia
- Lähteet ja kirjallisuus

Väitöskirjan kieliasun tulee olla huoliteltu. Jos väitöskirja on kirjoitettu muulla kuin kirjoittajan äidinkielellä (suomi, ruotsi, englanti) väitöskirjatyön käsikirjoituksen kieli tulee tarkastuttaa. Myös jatkokoulutustoimikunta voi vaatia kielentarkastusta. Väitöskirja voidaan julkaista suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi.

Mikäli väitöskirja painetaan Tampereen yliopiston Acta-sarjassa, noudatetaan kirjasarjan kirjoitusohjeita, jotka löytyvät [kirjaston nettisivuilta](#) .

4.4 Käsikirjoituksen jättäminen esitarkastukseen

Kun väitöskirjan käsikirjoitus on väittelijän ja ohjaajan mielestä sisällöltään valmis ja ulkoasultaan viimeistelty, käsikirjoitus (pdf-muotoisena) ja Lupahakemus esitarkastukseen –lomake liitteineen toimitetaan paperisena ja allekirjoitettuna tiedekuntaan esitarkastajien nimeämistä varten.

Lupahakemus esitarkastukseen sisältää ohjaajan ehdotuksen esitarkastajista ja mahdollisesti myös jo vastaväittäjästä sekä kustoksesta. Lomakkeen allekirjoittaa väittelijä, ohjaajat ja tohtoriohjelman vastuuprofessori tai delegoimansa oppialan professori. [Lupahakemus esitarkastukseen - lomake](#) löytyy Tampereen yliopiston sähköisestä Opiskelun oppaasta.

Lupahakemus esitarkastukseen -lomakkeeseen tarvittavat liitteet:

- 1) Väitöskirjakäsikirjoituksen tiivistelmä (1–2 sivua) suomeksi ja englanniksi tutkimuksen pääsisällöstä
- 2) Ohjaajan allekirjoittama Turnitin-raportti
- 3) [Todistushakemus](#) ja rekisteriote tutkintoon suunnitelluista opinnoista
- 4) Sähköpostitse toimitettu väitöskirjan käsikirjoitus pdf-tiedostona sisältäen mahdolliset osajulkaisut

Mikäli kyseessä on osajulkaisuista koostuva väitöskirja:

- 5) Luettelo osajulkaisuista. Mikäli kaikkia käsikirjoituksen osajulkaisuja ei vielä ole julkaistu tieteellisissä aikakauslehdissä, mukaan tulee liittää julkaisijan hyväksymisilmoitus ja/tai tieto julkaisuharkintaan lähetetyn osatyön vastaanotosta (esim. sähköpostiviesti).
- 6) Selvitys väittelijän omasta osuudesta kussakin osajulkaisussa. Selvityksessä tulee jokaisesta osatyöstä esittää (soveltuvin osin) väittelijän oma panos aiheen valintaan, tutkimuskysymyksen muotoiluun, tutkimusasetelman ja menetelmien valintaan (esim. kyselylomakkeen laatimiseen), havaintoaineiston keruuseen, analyysin toteutukseen ja tulosten tulkintaan sekä artikkelin kirjoittamiseen. Selvityksen tulee olla sekä väittelijän että väitöskirjan vastuuhjaajan hyväksymä ja allekirjoittama (1–2 sivua).
- 7) Mikäli väitöskirjaan sisältyy osajulkaisuja, joita on käytetty/tullaan käyttämään toisessa väitöskirjassa, kirjallinen suostumus muilta kirjoittajilta ja työn ohjaajilta.

Esitarkastukseen jätettävien väitöskirjojen ja liseniaatintutkimuksen alkuperäisyys tarkastetaan käyttämällä Turnitin -plagiaatintunnistusohjelmaa. Tohtoriopiskelija voi jo väitöskirjatyön aikana käyttää Turnitin-ohjelmaa varmistuakseen, että työssä lainattuihin teksteihin on viitattu asianmukaisesti. Kun työ on lopullisessa muodossa ja kaikki lähdeviitteet merkitty asianmukaisesti, käsikirjoitus syötetään Turnitiniin virallista alkuperäisyystarkastusta varten. Tarkempia ohjeita [Turnitin järjestelmästä](#) löytyy Opiskelun oppaasta.

4.5 Asiantuntijat

Dekaani nimeää väitöskirjakäsikirjoitukselle vähintään kaksi vähintään dosenttitasoista väitöskirjan alaan perehtynyttä esitarkastajaa. Esitarkastaja ei voi olla saman tieteenalan tutkija omasta yliopistosta, väitöskirjan ohjaamiseen osallistunut seurantaryhmän jäsen, tai muulla tavoin esteellinen. Pääsääntöisesti molempien esitarkastajien tulee olla tiedekunnan ulkopuolelta. Perustellusta syystä toinen esitarkastaja voi olla Tampereen yliopiston dosentti, mikäli hänen varsinainen toimipaikkansa on muualla.

Vastaväittäjän tulee olla oman tieteenalansa ainakin dosenttitasoinen asiantuntija, sekä myös edellä mainitulla tavalla esteetön. Vastaväittäjän nimeää tiedekuntaneuvosto. Esitarkastaja voi toimia vastaväittäjänä vain erityisin perustein.

Vastaväittäjällä tai esitarkastajilla ei tulisi olla yhteisjulkaisuja eikä muutakaan tieteellistä yhteistoimintaa edellisten kolmen vuoden aikana väittelijän ja ohjaajan/ien kanssa.

4.6 Esitarkastus

Kun dekaani on nimennyt esitarkastajat, lähettää opintopäällikkö sen jälkeen esitarkastajille valmiin käsikirjoituksen sekä esitarkastusohjeet sähköisesti.

Esitarkastajat antavat väitöskirjakäsikirjoituksesta väittelyluvan myöntämistä varten tiedekunnalle lausuntonsa noudattaen esitarkastusohjeita (ks. edempänä). Esitarkastus tulisi yleensä suorittaa kahden kuukauden kuluessa.

Esitarkastajat voivat ennen lopullisen lausunnon kirjoittamista vaatia asiallisia tai muodollisia korjauksia. Esitarkastuslausunnossa esitetään väittelyluvan myöntämistä tai epäämistä, mutta ei ehdollista päätöstä. Lausunnossa voidaan esittää vähäisiä korjausehdotuksia, mutta ei kuitenkaan sellaisia, joiden tekeminen olisi ehto väittelyluelle. Mikäli esitarkastaja on ottanut yhteyttä väittelijään prosessin aikana, on ohjaajan oltava tästä tietoinen ja asia on syytä mainita esitarkastuslausunnossa. Yhteydenpito voi tapahtua myös asiasta vastaavan professorin välityksellä.

Väitöskirjan esitarkastuksen tarkoituksena on varmistaa ennen väittelyluvan myöntämistä, että käsikirjoitus täyttää väitöskirjalle asetetut tieteelliset ja muodolliset vaatimukset. Lausunnon suositeltava pituus on 3-5 sivua. Erityisesti toivotaan esitarkastajalta selkeää kantaa siitä, onko väitöskirjan pohjana oleva tutkimustyö riittävä, vai tarvitaanko lisätutkimuksia. Esitarkastuslausunnossa pyydetään käsittelemään seuraavia seikkoja:

- 1) Väitöskirjan yleinen luonne.
Väitöskirjan tieteellisen sisällön ja tärkeimpien tulosten lyhyt kuvaus.
- 2) Väittelijän itsenäinen osuus tutkimuksen suunnittelussa, toteuttamisessa ja aineiston keruussa.
- 3) Aihe ja kysymyksenasettelu.
Tieteellinen painoarvo, omintakeisuus, ajankohtaisuus, merkitys sovellutusten kannalta. Ovatko tutkimuskysymykset selkeät ja vastaako väitöskirja niihin?
- 4) Tutkimusalan tuntemus.
Onko kirjallisuuskatsaus laajuudeltaan ja sisällöltään tasapainoinen ja riittävä? Ovatko kirjallisuusviitteet ajankohtaisia ja kattavia? Hallitseeko väittelijä aihepiirin kirjallisuuden kriittisellä otteella, käsitteiden esittelyn, tiedon tarpeen ja keskeisen substanssin, ja pystyykö hän erittelemään aikaisempien julkaisujen ansiot ja heikkoudet sekä valittujen lähestymistapojen perustelun aiemman tietämyksen pohjalta?
- 5) Aineisto.
Aineiston laatu, laajuus ja soveltuvuus tutkimusongelman käsittelyyn. Voiko aineiston perusteella vastata asetettuihin tutkimuskysymyksiin?
- 6) Menetelmät.
Soveltuvatko menetelmät tutkimusongelman ratkaisuun ja voiko niiden nojalla saada kysymyksiin

vastaukset? Onko menetelmiä sovellettu asianmukaisesti? Ymmärtääkö tutkija menetelmiensä mahdollisuudet ja rajoitukset?

7) Tulokset ja johtopäätökset.

Tutkimuksen merkitys omalle tutkimusalalle teoreettisesti ja menetelmällisesti. Analyysin johdonmukaisuus ja monipuolisuus. Arvio tulosten ja johtopäätösten realistisuudesta, luotettavuudesta, uutuusarvosta sekä tieteellisestä merkityksestä. Tutkimuksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Mahdolliset jatkotutkimusavaukset.

8) Pohdintaosassa osoitettu kypsyyt.

Pohdintaosan asiallisuus, kriittisyys ja selkeys. Onko väittelijä onnistunut erittelemään omien tulostensa ansiot ja heikkoudet sekä vertaamaan niitä kriittisellä tavalla aikaisempaan kirjallisuuteen? Ovatko tehdyt johtopäätökset asiallisessa suhteessa kysymyksenasetteluun, tuloksiin ja alan aikaisempaan tietoon? Löydösten tulkinta ja selkeä arvio siitä, mitä uutta tietoa hanke on tuottanut ja perustellut ehdotukset jatkotutkimuksista.

9) Eettisten kysymysten pohdinta

10) Kirjoituksen jäsentely ja esitystapa.

Onko jäsentely onnistunut, ovatko käsikirjoituksen osat sopivassa suhteessa toisiinsa, onko tyyli, kieli ja painoasu väitöskirjaksi sopiva ja huoliteltu?

Loppupontena esitarkastaja puoltaa tai ei puolla tutkimuksen julkaisemista väitöskirjana. Lisäksi esitarkastaja ehdottaa arvosanaa väitöskirjatyölle täyttämällä erillisen arvostelulomakkeen. Käytössä on kolme arvolausetta: hylätty, hyväksytty ja kiittäen hyväksytty. Arvosanaa kiittäen hyväksytty voidaan ehdottaa väitöskirjalle, joka on tieteellisestä tasoltaan ja merkitykseltään poikkeuksellisen ansiokas ja jossa väittelijän oma panos on huomattavan suuri.

Esitarkastajien annettua lausuntonsa tiedekuntaneuvosto päättää väittelyluvan myöntämisestä sekä nimeää väitöstilaisuuden vastaväittäjän ja kustoksen. Opintopäällikkö lähettää vastaväittäjälle, väittelijälle ja kustokselle ohjeita mm. väitöstilaisuuden kulusta.

Jos esitarkastuslausunto on kielteinen, esitarkastusprosessi voidaan lopettaa, jos tohtoriopiskelija tätä pyytää. Asiasta tehdään muodollinen dekaanin päätös. Prosessin rauettua uusi esitarkastus voidaan aloittaa, kun ohjaajat antavat siihen luvan.

4.7 Väitöskirjan julkaiseminen ja jakelu

Väitöskirjan julkaisemiseen on useita vaihtoehtoja. Yleisin tapa on julkaista väitöskirja sähköisenä verkossa sarjassa Acta Electronica Universitatis Tamperensis ja sen lisäksi painattaa pieni määrä väitöskirjoja väitöstilaisuutta ja omaa käyttöä varten sarjassa Acta Universitatis Tamperensis, mutta painettavan väitöskirjan kustantajaksi voidaan valita myös muu kustantaja. Tarkempia tietoja väitöskirjan julkaisemista Acta-sarjassa sekä kirjoitusohjeista [kirjaston nettisivuilla](#). Näihin ohjeisiin on hyvä tutustua hyvissä ajoin, mieluiten jo siinä vaiheessa, kun aloittaa yhteenvedon kirjoittamista.

Osajulkaisujen käyttöön osana painettua sekä verkkoväitöskirjaa tulee pyytää lupa lehden kustantajalta.

Suurin osa väitöskirjoista julkaistaan sekä sähköisessä muodossa että painettuna. Sähköiseen versioon ei aina ole mahdollista liittää väitöskirjan alkuperäisjulkaisuja.

Painatusprosessille tulee varata riittävästi aikaa ja aikataulusta on jo esitarkastusprosessin aikana sovittava Acta-sarjan julkaisuamannuenssin kanssa. Acta-sarjassa julkaistaessa väitöskirja tulee toimittaa pdf-muodossa kirjastoon 35 päivää ennen väitöstilaisuutta.

4.8 Väitöskirjan julkisuus ja tiedottaminen

Väitöskirjan tulee olla esillä tiedekunnan virallisella ilmoitustaululla vähintään 10 arkipäivää ennen sovittua väitöstilaisuutta. Acta-sarjassa julkaistavat väitöskirjat kirjapaino toimittaa suoraan tiedekuntaan ja kirjastoon. Mikäli väitöskirja julkaistaan muussa kuin Acta-sarjassa, tulee väittelijän toimittaa 14 päivää ennen väitöstilaisuutta kymmenen (10) kirjaa tiedekuntaan ja kolme (3) kirjaa Tampereen yliopiston kirjastoon.

Ennen väitöstilaisuutta väitöskirja on luettavissa yliopiston www-sivuilla ja nähtävissä tiedekunnassa opintopäälliköllä. Väitöskirja ja tiedot väitöstilaisuudesta ovat viimeistään 10 päivää ennen väitöstilaisuutta nähtävillä tiedekunnan ilmoitustauluilla sekä yliopiston ylläpitämällä www-sivuilla.

Viimeistään kaksi viikkoa ennen väitöstä väittelijän tulee täyttää väitösilmoituslomake. Väittelijä voi halutessaan toimittaa kirjastoon myös valokuvansa. Kirjasto tiedottaa väitöksestä tiedotusvälineille lomakkeelta saatujen tietojen pohjalta.

5. Väitöstilaisuus ja väitöskirjan arviointi

5.1 Kustos

Väitöstilaisuuden valvoja eli kustos edustaa yliopistoa väitöstilaisuudessa. Hän huolehtii siitä, että vastaväittäjä ja väittelijä ymmärtävät väitöstilaisuuden luonteen ja menettelytavat ja siitä, että väitöstilaisuus sujuu omaksuttujen käytäntöjen mukaisesti. Kustoksena voi toimia yliopistoon työsuhteessa oleva professori tai dosentti, joka on toiminut kyseessä olevan väitöskirjatyon ohjaajana. Kustoksena voi toimia myös emerita-/emeritusprofessori, mikäli tämä on toiminut aktiivisesti kyseessä olevan väitöskirjatyon ohjaajana. Vastaväittäjän ja kustoksen nimeää tiedekuntaneuvosto.

5.2 Väitöstilaisuudesta sopiminen

Väittelijän tulee heti sovittuaan kustoksen ja vastaväittäjän kanssa väitöspäivästä ilmoittaa se myös tiedekunnan opintopäällikölle, jotta tiedekunnassa voidaan huolehtia väitöskirjan julkisesta esillepanosta määräajaksi (10 vrk) ja varautua väitöskirjan virallisen jakelun vaatimiin järjestelyihin.

Väittelijä huolehtii itse luentosalin varaamisesta väitöstilaisuutta varten. Väitöstilaisuudet pidetään Tampereen yliopiston tiloissa. Varaus voidaan tehdä yliopiston vahtimestarin avustuksella vahtimestarit.arvo@uta.fi (Arvo-rakennus) tai tilavaraukset@uta.fi kautta. Poikkeustapauksessa väitöstilaisuus voidaan dekaanin päätöksellä pitää muualla, mikäli väitöskirjatyo liittyy Tampereen yliopiston Tampereen ulkopuolella olevaan toimipisteeseen, jossa on kyseisen alan opetus- ja tutkimustoimintaa.

5.3 Tarkastuksen julkisuus

Väitöskirja on tarkastettava julkisesti. Julkisella väitöstilaisuudella on ainakin kolme tehtävää:

- 1) Se tarjoaa tilaisuuden julkisesti ja mahdollisimman luotettavalla tavalla tarkastaa, että väittelijä on itse laatinut opinnäytteen, joka vastaa tieteelliseltä tasoltaan väitöskirjoille yleensä asetettavia vaatimuksia.
- 2) Se tarjoaa viralliselle vastaväittäjälle (tai vastaväittäjille), joka (jotka) virkansa puolesta joutuu (joutuvat) väitöskirjaa arvostelemaan sekä muille aiheesta kiinnostuneille henkilöille tilaisuuden perehtyä perusteellisesti väitöskirjan sisältöön kuuntelemalla, esittämällä huomautuksia ja kysymyksiä sekä keskustelemalla tekijän kanssa.
- 3) Se tarjoaa tilaisuuden yliopiston arkisesta työstä hieman poikkeavalla ja sitä näkyvämmällä tavalla julkistaa saavutettuja tutkimustuloksia.

5.4 Väitöstilaisuudessa noudatettavat muodollisuudet

Väitöstilaisuuksissa noudatetaan tiettyjä vakiintuneita tapoja ja muotoja. Ne täydentävät säännöksissä olevia väitöskirjan tarkastusta koskevia virallisia määräyksiä. Perinteiset tavat luonnollisesti muuttuvat ajan kuluessa. Väitöksen päähenkilöiden on syytä neuvotella keskenään ja sopia noudatettavista muodollisuuksista.

Pukeutuminen

Vanhan tavan mukaan väittelijä, kustos ja vastaväittäjä käyttävät frakkia ja mustia liivejä (tai univormua ilman kunniamerkkejä), naiset vastaavasti mustaa aamupäiväpukua ilman hattua. Frakin sijasta voidaan käyttää myös tummaa pukua vastaväittäjän ja kustoksen suostumuksella. On myös mahdollista, että väittelijä, vastaväittäjä ja kustos pukeutuvat erityisiin väittelyyttöihin, joita Tampereen yliopisto on teettänyt tätä tarkoitusta varten. Kustos ja vastaväittäjä pitävät tohtorin hatun kädessään sisään astuessaan ja salista poistuessaan.

Sisääntulo ja väitöksen avaus

Väitöstilaisuuteen saapuvat asianomaiset siten, että ensin astuu sisään väittelijä, sitten kustos ja viimeisenä vastaväittäjä. Väittelijä asettuu kustoksen vasemmalle ja vastaväittäjä oikealle puolelle. Kun kaikki ovat asettuneet paikoilleen, kustos avaa väitöstilaisuuden lausuen: "*Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnan nimeämänä kustoksena julistan NN:n väitöksen alkaneeksi.*" Kustos toivottaa kuulijat tervetulleiksi väitöstilaisuuteen, jonka aihepiirin hän esittelee lyhyesti. Hän esittelee halutessaan yleisölle myös väittelijän ja vastaväittäjän. Sen jälkeen kustos ja vastaväittäjä istuutuvat.

Lectio praecursoria

Johdantoluento ja väitöstilaisuus voidaan pitää suomen, ruotsin tai englannin kielellä. Väittelijä pitää seisaaltaan lectio praecursoria -esitelmänsä, joka kestää 15–20 minuuttia. Tämä johdantoluento käsittelee väitöskirjaan liittyvää aihepiiriä, ei kuitenkaan esitele väitöskirjaksi aiottua tutkimustyötä sinänsä. Kuulijoita tervehditään järjestyksessä: "*Arvoisa kustos, arvoisa vastaväittäjä, arvoisat kuulijat.*" Väittelijä voi tässä yhteydessä, mikäli hän haluaa, esim. jonkun yleisön joukossa istuvan henkilön avustuksella jakaa yleisölle johdantoluennon tekstin. Ulkomaalaiselle vastaväittäjälle annetaan käänös lectio praecursoriasta, mikäli se pidetään suomen kielellä. Johdantoluennon päätyttyä väittelijä lausuu: "*Pyydän Teitä, arvoisa professori NN (dosentti NN jne.) tiedekunnan nimeämänä vastaväittäjänä esittämään ne muistutukset, joihin katsotte väitöskirjani antavan aihetta.*"

Väitöskirjan tarkastus

Vastaväittäjä esittää seisaaltaan lyhyen alkulausunnon, jossa hän luonnehtii väitöskirjan aihepiirin asemaa ja merkitystä tieteessä. Alkulausunnon jälkeen vastaväittäjä ja väittelijä istuutuvat. Jos vastaväittäjiä on useampia, esittää vain ensimmäinen heistä tällaisen yleisen alkulausunnon.

Jos vastaväittäjiä on useampia, voivat he sopia keskenään esiintymisjärjestyksestä ja työnjaosta sekä osallistua keskusteluun yhden vastaväittäjän esille ottamasta kysymyksestä.

Väitöstilaisuus ei saa kestää kuutta tuntia kauempaa. Väitös voidaan keskeyttää virkistystaukoja varten, jotka kustos ilmoittaa.

Tilaisuuden lopuksi vastaväittäjä nousee seisomaan ja esittää loppulausunnon, jota väittelijä kuuntelee seisaaltaan. Loppulausunnossaan vastaväittäjä kertoo, aikooko hän varsinaisessa kirjallisessa lausunnossa esittää väitöskirjan hyväksymistä.

Kun vastaväittäjä ilmoittaa oman tarkastuksensa päättyneen, väittelijä esittää seisaaltaan kiitoksensa vastaväittäjälle: *"Kiitän teitä, prof/dos. N.N. niistä arvokkaista huomautuksista, joita olen saanut väitöskirjastani."* Sen jälkeen hän kääntyy yleisön puoleen ja lausuu: *"Tämän jälkeen pyydän niitä, jotka haluavat esittää väitöskirjaani koskevia kysymyksiä tai kommentteja, pyytämään puheenvuoron kustokselta."* Tällöin kustos kehottaa yleisöä esittämään kysymyksiä tai kommentteja väittelijälle ja antaa pyydetessä puheenvuorot. Mikäli julkisessa tarkastuksessa väitöskirjaa vastaan tehdään väitöskirjan hyväksymistä koskeva muistutus, se tulee jättää kirjallisena tiedekuntaneuvostolle.

Kustos päättää tilaisuuden lausuen: *"Väitöstilaisuus on päättynyt."*

Väitöstilaisuudesta poistuminen tapahtuu päinvastaisessa järjestyksessä kuin sisääntulo: ensin vastaväittäjä, sitten kustos ja viimeisenä väittelijä.

5.5 Vastaväittäjän lausunto ja väitöskirjan arvostelu

Vastaväittäjän kirjallinen lausunto on väitöskirjan lopullinen arviointi. Lausunnossa tulisi huomioida väitöstilaisuus ja väitöskirja seuraavien arviointikriteerien pohjalta:

1. Aihevalinta, tutkimusongelma, tehtävän rajausta ja tutkimuskysymykset:
Tutkimusaihe on tärkeä ja tieteellisesti perusteltu. Tutkimustehtävä on rajattu tarkoituksenmukaisesti. Tutkimuskysymykset ovat käsitteellisesti täsmällisiä ja niihin vastataan.
2. Aiemman tutkimuksen huomioiminen:
Tutkimus suhteutuu selkeästi tunnistettuun ja referoituun aiempaan tieteelliseen tutkimukseen. Työ osoittaa tärkeimpien relevanttien tutkimustulosten, teorioiden ja niiden kritiikin hallintaa.
3. Käytetyt menetelmät:
Tutkimusmenetelmien valinta on perusteltu ja valinnat ovat tutkimuskysymysten kannalta mielekkäitä. Menetelmät on esitelty ja niitä on käytetty huolellisesti ja laadukkaasti. Tutkimusmenetelmien kehittäminen on erityinen ansio.
4. Aineisto:
Aineisto on laadullisesti relevanttia ja määrällisesti riittävää.

5. Analyysi:
Analyysi on systemaattista ja johdonmukaista. Analyysi soveltuu aineistoon ja kykenee vastaamaan asetettuihin tutkimuskysymyksiin.
6. Tulosten esittely ja johtopäätökset:
Tulokset esitetään ymmärrettävästi ja ne perustuvat käytettyyn aineistoon. Työssä punnitaan tulosten ja johtopäätösten merkitys oman alan ja valitun kysymyksenasettelun kannalta. Tutkimustuloksista johdetaan jatkotutkimusaiheita. Tutkimuksessa pohditaan myös tulosten tieteellistä ja/tai yhteiskunnallista merkittävyyttä.
7. Kriittinen ote:
Tutkija osoittaa kriittisyyttä suhteessa aiempaan tutkimukseen, teorioihin, menetelmiin, aineistoon, lähteisiin ja oman työn tieteelliseen merkitykseen. Tutkimus on omaperäinen ja itsenäinen.
8. Muotoseikat:
Väitöskirja on esitysrakenteeltaan johdonmukainen ja kieliasultaan selkeä ja viimeistelty.
9. Artikkeliväitöskirjasta annettavassa lausunnossa tulee arvioida yhteenvetoluvun lisäksi jo julkaistut artikkelit ja näiden muodostama väitöskirjan kokonaisuus. Artikkeliväitöskirjan mahdollisissa yhteisjulkaisuissa väittelijän oma panos on merkittävä.
10. Arvio julkisesta tarkastustilaisuudesta:
Arvio erityisesti väittelijän kyvystä puolustaa väitöskirjaansa sekä tieteellisesti hahmottaa ongelma-alueita ja tehdä tutkimuksestaan yleistäviä, kriittisiä johtopäätöksiä.

Kirjallisessa tarkastuslausunnossa vastaväittäjän tulee ottaa huomioon myös ne seikat, joita väitöstilaisuuden yleisöpuheenvuoroissa esitetyt huomautukset ovat väitöskirjasta tuoneet ilmi.

Kirjallisen lausunnon lisäksi vastaväittäjän tulee tehdä arvosanaehdotus erilliselle lomakkeelle. Käytössä on kolme arvolausetta: **hylätty**, **hyväksytty** ja **kiittäen hyväksytty**. Asiantuntijat muodostavat arvostelulautakunnan. Kaikilta asiantuntijoilta (esitarkastajat ja vastaväittäjä) pyydetään arvosanaehdotusta lausunnon yhteydessä. Kiittäen hyväksytty -arvosanaa voidaan ehdottaa väitöskirjalle, joka on tieteelliseltä tasoltaan ja merkitykseltään poikkeuksellisen ansiokas ja jossa väittelijän oma panos on huomattavan suuri. Tiedekuntaneuvosto arvostelee väitöskirjan vastaväittäjän ja esitarkastajien lausuntojen sekä arvosanaehdotuksen perusteella.

Virallisen vastaväittäjän tai virallisten vastaväittäjien kirjallinen tarkastuslausunto väitöskirjasta toimitetaan tiedekunnalle. Vastaväittäjän lausunto tulee toimittaa tiedekunnalle kuukauden kuluessa väitöksestä. Tekijällä on oikeus antaa vastineensa tarkastajan lausunnosta (Yliopistolaki 558/2009, 44 §).

6. Licensiaatin tutkimusta koskevat ohjeet

Licensiaatin tutkinnossa opiskelijan tulee osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä. Väitöskirjaa koskevia ohjeita voidaan noudattaa myös licensiaatintutkimuksessa soveltuvin osin.

Licensiaatin tutkintoa varten opiskelijan tulee suorittaa samat opinnot kuin tohtorin tutkintoa varten (60 opintopistettä). Tohtoriohjelmien opetussuunnitelmissa annetaan tarkemmat määräykset opintojen laajuudesta, sisällöstä ja suoritustavoista. Lisäksi vaaditaan licensiaatintutkimus, jonka tiedekunta hyväksyy. Tutkimuksen ohjeellinen laajuus on 90 opintopistettä. Erikoistumiskoulutuksen licensiaatin tutkimuksen laajuus on 40 opintopistettä.

Lisensiaatintutkimukseksi voidaan hyväksyä yhtenäinen tutkimus (monografia) tai vähintään kaksi yhtenäisen kokonaisuuden muodostavia tieteellisiä julkaisuja tai julkaistaviksi tarkoitettuja käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto (vrt. osajulkaisuväitöskirja), jossa esitetään tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja tulokset, tai muu vastaavat tieteelliset kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua yhteisjulkaisuja, jos tutkimuksen tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

Kun lisensiaatintutkimuksen käsikirjoitus on jatko-opiskelijan ja ohjaajan mielestä sisällöltään valmis ja ulkoasultaan viimeistelty, käsikirjoitus (pdf-muotoisena) ja Lupahakemus tarkastukseen –lomake liitteineen toimitetaan tiedekuntaan tarkastajien nimeämistä varten.

Lupahakemus tarkastukseen -lomake sisältää ohjaajan ehdotuksen lisensiaatintutkimuksen tarkastajista. Lomakkeen allekirjoittavat väittelijä ja ohjaajat sekä oppialan vastuuprofessori.

[Lupahakemus tarkastukseen -lomake](#) löytyy Tampereen yliopiston Opiskelun oppaasta.

Lupahakemus tarkastukseen –lomakkeeseen tarvittavat liitteet:

- 1) Lisensiaatintutkimuksen tiivistelmä (1–2 sivua) suomeksi ja englanniksi tutkimuksen pääsisällöstä
- 2) Ohjaajan allekirjoittama Turnitin-raportti
- 3) [Todistushakemus](#) ja rekisteriote tutkintoon suunnitelluista opinnoista
- 4) Sähköpostitse toimitettu lisensiaatintutkimuksen käsikirjoitus pdf-tiedostona sisältäen mahdolliset osajulkaisut

Mikäli kyseessä on osajulkaisuista koostuva lisensiaatintutkimus:

- 5) Luettelo osajulkaisuista. Mikäli kaikkia käsikirjoituksen osajulkaisuja ei vielä ole julkaistu tieteellisissä aikakauslehdissä, mukaan tulee liittää julkaisijan hyväksymisilmoitus ja/tai tieto julkaisuharkintaan lähetetyn osatyön vastaanotosta (esim. sähköpostiviesti).
- 6) Selvitys lisensiaatintutkimuksen tekijän omasta osuudesta kussakin osajulkaisussa. Selvityksessä tulee jokaisesta osatyöstä esittää (soveltuvin osin) oma panos aiheen valintaan, tutkimuskysymyksen muotoiluun, tutkimusasetelman ja menetelmien valintaan (esim. kyselylomakkeen laatimiseen), havaintoaineiston keruuseen, analyysin toteutukseen ja tulosten tulkintaan sekä artikkelin kirjoittamiseen. Selvityksen (1–2 sivua) tulee olla sekä tutkimuksen tekijän että ohjaajan hyväksymä ja allekirjoittama.

Tarkastukseen jätettävien lisensiaatintutkimusten alkuperäisyys tarkastetaan käyttämällä Turnitin -plagiaatintunnistusohjelmaa. Jatko-opiskelija voi jo tutkimustyön aikana käyttää Turnitin-ohjelmaa varmistuakseen, että työssä lainattuihin teksteihin on viitattu asianmukaisesti. Kun työ on lopullisessa muodossa ja kaikki lähdeviitteet merkitty asianmukaisesti, käsikirjoitus syötetään Turnitin -ohjelmaan virallista alkuperäisyystarkastusta varten. [Turnitin-ohjeet](#) löytyvät sähköisestä Opiskelun oppaasta.

Dekaani nimeää esityksen perusteella tutkimukselle vähintään kaksi tohtorintutkinnon suorittanutta tarkastajaa. Toisen tarkastajan tulee olla tiedekunnan ulkopuolelta. Työn tarkastusta varten järjestään julkinen tarkastustilaisuus, jossa ainakin toisen tarkastajan on oltava läsnä. Tarkastajien tulee antaa tutkimuksesta perusteltu kirjallinen lausunto tarkastustilaisuuden jälkeen. Tarkastus tulee suorittaa kahden kuukauden sisällä. Tarkastajat voivat ennen lausunnon antamista neuvotella lisensiaatintutkimuksen tekijän kanssa havaitsemistaan mahdollisista puutteista ja korjausehdotuksista. Kun tarkastustilaisuus on pidetty, lisensiaatintutkimuksen tekijä toimittaa lisensiaatintutkimuksen painettavaksi pdf-tallenteena [Tampereen yliopiston kirjastoon](#). Tarkastajien lausunnot toimitetaan

tiedekuntaan. Kun tiedekunta on saanut lausunnot, lähetetään ne opiskelijalle. Tekijällä on oikeus antaa vastineensa tarkastajan lausunnosta (Yliopistolaki 558/2009, 44 §). Sen jälkeen, kun tiedekunta on saanut yhden kappaleen painettuna kirjapainosta tai muuna paperiversiona sekä tarkastajien lausunnot, asia käsitellään ensin jatkokoulutustoimikunnassa ja sen jälkeen tiedekuntaneuvosto arvostelee lisensiaatintutkimuksen ja päättää siitä annettavasta arvolauseesta tarkastajien lausuntojen perusteella.

Lisensiaatintutkimusta arvosteltaessa käytössä on kolme arvolausetta: **hylätty, hyväksyty ja kiittäen hyväksyty**.

7. Jatkokoulutustoimikunta

Tiedekunnassa on jatkokoulutustoimikunta, jonka toimikausi on sama kuin tiedekuntaneuvoston. Jatkokoulutustoimikunta valmistelelee tieteellistä jatkokoulutusta koskevat asiat tiedekuntaneuvoston tai dekaanin päätöksentekoa varten. Jatkokoulutustoimikuntaan kuuluvat tohtoriohjelmien vastuuproffessorit, yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelmasta sosiaalityötä edustava professori ja tutkimuskoordinaattori. Toimikunnan jäsenenä on myös kaksi tohtoriopiskelijaa. Kaikilla jäsenillä on varajäsenet. Toimikunnan sihteerinä toimii tieteellisistä jatkotutkinnoista vastaava opintopäällikkö, joka myös esittelee tieteellisiä jatkotutkintoja koskevat asiat tiedekuntaneuvostolle ja dekaanille. Jatkokoulutustoimikunta kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa.

Tiedekunnan jatkokoulutustoimikunnan tehtävänä on:

- tiedekunnan tohtoriohjelmien suunnittelu, kehittäminen ja arviointi
- tieteellisiä jatkotutkintoja koskevien yleisten määräysten valmistelu
- opinto-oikeushakemusten ja palkallisten paikkojen käsittely dekaanin päätöstä varten
- tiedekuntaneuvoston päätettäväksi tulevien väitöskirjaa ja lisensiaatintutkimusta koskevien asioiden käsittely
- jatkotutkintoihin sisältyvän koulutuksen seuranta
- oikeusturvakysymykset sekä ohjaussuhteisiin liittyvien mahdollisten ongelmatilanteiden käsittely
- muut tiedekuntaneuvoston tai dekaanin sille erikseen määräämät tohtorikoulutukseen liittyvät tehtävät

Toimikunta voi halutessaan delegoida tehtäviään muiden erikseen määriteltyjen tahojen valmisteltavaksi. Ajan tasalla olevat jatkokoulutustoimikunnan kokousajat sekä toimikunnan puheenjohtajan ja sihteerin yhteystiedot löytyvät [tiedekunnan pääsivulta](#).

8. Rahoitus

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta ottaa väitöskirjatutkijoita palkallisiin työsuhteisiin taloudellisten voimavarojensa puitteissa. Paikka on mahdollista saada maksimissaan 4 vuodeksi ja se on tarkoitettu päätoimiseen väitöskirjan tekemiseen.

Tiedekunta ja ohjaaja tukevat väitöskirjatutkijoita muun rahoituksen hakemisessa. Usein väitöskirjaa tehdään henkilökohtaisella apurahalla.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta myöntää väitöskirjatutkijoille myös matka- ja julkaisuapurahoja. Lisätietoja näistä ja muista rahoituksen tyypeistä on saatavilla sähköisestä [Opiskelun oppaasta](#).

Yleiset määräykset ovat voimassa 1.2.2018 alkaen.